Els pressupostos del 2020 destinen el 77% de la nova despesa a les àrees socials

El Parlament preveu aprovar el 18 de març els nous comptes, que ja han arribat a la cambra

Roger Torrent i Pere Aragonès, mostrant el projecte de pressupostos del 2020. | ACN

El 77,3% de la nova despesa dels pressupostos del 2020 aniran a les àrees de salut, educació -incloent universitats- i afers socials. Aquesta ha estat una de les xifres que s'han donat a conèixer aquest dimecres amb l'entrada dels comptes al Parlament, després que el consell executiu n'aprovés el projecte de llei. Malgrat l'increment de despesa, però, en alguns camps encara queda per darrere del 2010.

Els pressupostos han ballat fins al darrer moment, pendents com estaven al Departament de Vicepresidència i Economia i Hisenda, de Pere Aragonès, de l'anunci de Quim Torra del matí, però al final tiraran endavant abans de convocar-se eleccions. Un projecte que inclou un augment de la despesa de 3.070 milions respecte el 2017, comptabilitzant tan sols les partides no financeres i no finalistes -excloent, per tant, el pagament del deute i les transferències de l'Estat sobre les que no pot decidir la Generalitat-, així com una reforma fiscal que inclou canvis en l'IRPF,

successions o tributació verda.

El calendari previst portaria a aprovar els pressupostos el 18 de març, amb els vots de JxCat, ERC i els comuns. De fet, aquest mateix dimecres la mesa s'ha reunit per admetre'l a tràmit i s'ha presentat a la comissió d'Economia i Hisenda del Parlament. En el ple del 12 i 13 de febrer tindrà lloc el debat a la totalitat, moment en què passarà a les comissions i s'hi podran presentar esmenes. Caldrà veure, en tot cas, si es reclamen dictàmens al Consell de Garanties Estatutàries o tenen lloc altres elements que torpedinin aquest calendari.

Pel que fa a la despesa corrent -és a dir, no financera i sense inversions-, aquesta supera en 2.135 milions la dels pressupostos del 2010, arribant fins als 25.113 milions [gràfic superior]. Quant al repartiment entre departaments, s'endú el major tros de pastís el de Salut, com és habitual, amb 9.659 milions -en despesa no financera i no finalista-, un 10,4% més que en els comptes del 2017.

La segona partida és per a Educació, amb 5.590 milions -un 17,2% més-, seguit de Treball, Afers Socials i Famílies, amb 2.310 milions -15,7% més-. Aquestes tres àrees, junt amb la partida d'universitats -a la conselleria d'Empresa i Coneixement-, engloben la despesa social de la Generalitat i la que s'emporta els principals increments de despesa. A nivell percentual, però, el que creix més és el Departament de Polítiques Digitals, un 84,1%, malgrat que és perquè passa de 70 a 129 milions. Les despeses previstes el 2017, en l'avantprojecte del 2019 i ara són les següents:

Una altra dada destacada és que es recupera part de l'esforç inversor, fins als 2.003 milions, 419 milions més que en els comptes del 2017. Tot i això, la xifra queda lluny de la prèvia a la crisi, cosa que provoca que, si es té en compte tota la despesa consolidada del sector públic català, en algunes àrees encara no s'haurien revertit del tot les retallades, més enllà de la despesa corrent.

En els pressupostos del 2010, per exemple, la despesa total en salut arribava als 9.904 milions, però en els comptes presentats aquest dimecres es queden en els 9.739 milions. Les plantilles i altres despeses s'han incrementat, però no el nivell inversor en sanitat. En canvi, en educació la despesa sí que s'ha assolit clarament, arribant als 6.696 milions en tot el sector públic, però la de cultura, no. Les xifres sobre les principals àrees de despesa es poden consultar i comparar en el següent gràfic:

Els pressupostos incorporen la previsió de 19.541 noves dotacions de personal, especialment en salut -9.443-, educació -5.395- i seguretat -1.596-, així com partides per a escoles bressol -70,8 milions- i increments en dependència -92 milions més-, renda garantida de ciutadania -125 milions més-, universitats -145,3 milions més-, societat de la informació -augment del 160,6%-, recerca i desenvolupament -121,4 milions més- o habitatge -51,5 milions més.

Pel que fa als ingressos, aquests han augmentat en 4.174 milions respecte el 2017, bàsicament pel que fa a bestretes del model de finançament, per bé que les noves mesures pactades pel Govern amb els comuns permetran sumar 172,6 milions més aquest 2020 i 552,5 milions més, quan estiguin totes les figures implementades. Algun tribut, en tot cas, presenta canvis respecte com es van anunciar inicialment, com l'impost a les elèctriques, ja que ara n'estaran exemptes les que fan producció d'autoconsum o de tractament de purins o la producció de font primària hidràulica, i un 20% de la recaptació es destinarà a mesures de transició energètica.

Salari mínim català

En relació a l'avenç cap al salari mínim català de referència, que el Govern va quantificar en 1.239,5

euros, els pressupostos inclouen el compromís d'elaborar durant aquest any un estudi sobre l'impacte d'aplicar-lo al sector públic, en la contractació pública i en les tarifes i concerts que subscriu la Generalitat, així com tancar un calendari per implementar-lo. En tot cas, sí que preveu recuperar els drets laborals pactats amb els sindicats i l'augment del 2% dels salaris.

Igualment, els comptes també preveuen reduir un 30% les taxes universitàries, reactivar la lluita contra el sensellarisme i ampliar els fons contra la violència masclista o convertir l'Institut Català de Finances en una banca pública per a la promoció econòmica. L'acció exterior també augmenta força les seves partides, però sobretot en cooperació al desenvolupament, que passa de 17,3 milions a 31 milions, mentre que les relacions exteriors sols creixen dels 18,2 milions a 19 milions, respecte el 2017.

Pressupostos amb dèficit 0

Aquests són els pressupostos fets preveient un dèficit del 0%, tot i que la Generalitat ja ha reclamat que es flexibilitzi aquest horitzó. En tot cas, les previsions del Govern és que l'economia segueixi creixent, però de forma més moderada que anys anteriors, un 1,9%, amb un major pes de la demanda interna i de la indústria.

En l'elaboració dels comptes, aquests preveuen novetats metodològiques, com l'anàlisi sobre la vinculació de les despeses amb els objectius del desenvolupament sostenible, l'Agenda 2030. Tres de quatre programes pressupostaris, de fet, estan encarats a aquests reptes. També s'ha incorporat una perspectiva sobre la despesa cap a la infància amb criteris d'Unicef, la qual representa el 25,9% de tot el pressupost o, el que és el mateix, 5.534 euros per infant -el 2017 no arribaven als 5.000.